

Mădălina Dinu
Teona Elena Rădulescu
Tudor-Vlad Rădulescu

Culegere de teste-grilă

pentru admiterea în magistratură și avocatură

cu explicații ale variantelor de răspuns

1 DREPT CIVIL • DREPT PROCESUAL CIVIL

• Admitere INM • Admitere în magistratură • Primire în profesie – avocat stagiar • Primire în profesie – avocat definitiv

Ediția a 4-a, revizuită și adăugită

B. RĂSPUNSURI ȘI EXPLICAȚII

CAPITOLUL I. PARTEA GENERALĂ. PERSOANA FIZICĂ ȘI PERSOANA JURIDICĂ

Ș1. Aplicarea legii civile în timp, în spațiu și asupra persoanelor

| 1. Răspuns: C (*admitere INM și în magistratură, 2012*)

Potrivit art. 6 alin. (4) C.civ., uzucapiunile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit, astfel încât, dacă uzucapiunea a început sub imperiul legii vechi, aceasta va fi legea aplicabilă respectivei prescripții achizitive. Așadar, varianta de răspuns de la litera A este greșită.

În privința efectelor actelor juridice, acestea vor fi guvernate de legea în vigoare la momentul încheierii actului juridic, indiferent de momentul la care acestea se produc (anterior ori ulterior intrării în vigoare a noii legi), conform art. 6 alin. (2) C.civ. și art. 3 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (M. Of. nr. 409 din 10.06.2011), motiv pentru care și varianta de răspuns de la litera B este greșită.

În fine, ultima variantă este corectă, aceasta reluând în parte dispozițiile art. 6 alin. (6) C.civ. și art. 5 alin. (2) din Legea nr. 71/2011.

| 2. Răspuns: B, C (*primire în profesie – avocat stagiar, 2012*)

Art. 6 alin. (1) teza I C.civ. prevede că legea civilă se aplică în intervalul de timp cât este în vigoare. În caz de succesiune a legilor civile, se pot ivi o serie de probleme privind aplicarea în timp, iar acestea trebuie rezolvate ținându-se cont de două principii, care se presupun și se completează reciproc, și anume: (1) principiul neretroactivității legii civile noi; (2) principiul aplicării imediate a legii civile noi, acesta din urmă cunoscând însă excepția ultraactivității (supraviețuirii) legii vechi (G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, *Curs de drept civil. Partea generală*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 14-15).

Art. 6 C.civ. conține anumite dispoziții privind aplicarea în timp a legii civile, însă trebuie subliniat că textul stabilește reguli generale în materie, deci reguli care au vocația să se aplice și în cazul unor acte normative viitoare, în măsura în care acestea nu vor conține dispoziții exprese privind succesiunea legilor în timp.

Cât privește aplicarea în timp a Codului civil din 2009 în raport de reglementările anterioare, trebuie avute în vedere și dispozițiile corespunzătoare din Legea nr. 71/2011 (*idem*, p. 22).

Pentru actul juridic, legiuitorul a stabilit, ca regulă, aplicarea legii în vigoare la data încheierii actului juridic nu numai în privința condițiilor de validitate și, pe cale de consecință, a nulității, ci și pentru alte aspecte ce privesc încheierea actului juridic, pentru alte cauze de ineficacitate, pentru regulile de interpretare a actului, pentru efectele actului juridic (inclusiv cele produse după intrarea în vigoare a unei noi legi), pentru executarea obligațiilor asumate de părți, pentru încetarea actului juridic.

Potrivit art. 102 din Legea nr. 71/2011, modificarea contractului se face cu respectarea tuturor condițiilor prevăzute de legea în vigoare la data modificării, iar elementele ce nu fac obiectul modificării sunt supuse dispozițiilor legii în vigoare la data când a fost încheiat contractul (*idem*, p. 23-24).

Din cele expuse mai sus, rezultă, fără putință de tăgadă, că variantele de răspuns corecte sunt cele de la literele B și C, răspunsul de la litera A fiind greșit.

| 3. Răspuns: A, C (*primire în profesie – avocat definitiv, 2020*)

Potrivit dispozițiilor Codului civil, legea civilă este aplicabilă cât timp este în vigoare, fără a retroactiva, iar actele juridice încheiate înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii lor [art. 6 alin. (1) și (2) C.civ.].

Așadar, atâta vreme cât contractul a fost încheiat înainte de intrarea în vigoare a ordonanței Guvernului, regulile care îl vor governa vor fi cele existente la momentul la care părțile și-au exprimat voința în vederea încheierii actului translativ de proprietate. Prin urmare, dispozițiile actului normativ nu vor fi aplicabile contractului de vânzare, varianta de răspuns de la litera A fiind corectă.

Per a contrario, varianta de răspuns de la litera B este incorectă, ordonanța Guvernului nefiind de imediată aplicare.

În privința variantei de răspuns de la litera C, având în vedere că viciul s-a ivit anterior intrării în vigoare a ordonanței Guvernului, temeiul răspunderii născându-se în acel moment, se poate susține că și aceasta este corectă, relevanță având momentul ivirii viciului, și nu cel al comunicării către vânzător.

| 4. Răspuns: B (*primire în profesie – avocat stagiar, 2014*)

Potrivit art. 6 alin. (2) C.civ. și art. 3 din Legea nr. 71/2011, legea în vigoare la data încheierii unui act juridic va reglementa atât efectele trecute, adică efectele care s-au produs sub imperiul ei (principiul neretroactivității), cât și efectele viitoare, adică efectele care se vor produce după intrarea în vigoare a legii noi (ultraactivitatea legii vechi). În consecință, varianta de răspuns de la litera A este greșită.

În același timp, actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate la data intrării în vigoare a legii noi sunt supuse dispozițiilor legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficiente potrivit dispozițiilor legii noi [art. 6 alin. (3) C.civ. 2009, art. 4 și art. 102 alin. (1) din Legea nr. 71/2011]. Prin urmare, varianta de răspuns de la litera C este greșită, actelor juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate prevăzute de Codul civil de la 1864 fiindu-le aplicabile aceste dispoziții.

Ca regulă, efectele viitoare ale altor situații juridice sunt guvernate de legea în vigoare la data săvârșirii ori producerii lor [art. 6 alin. (2) C.civ. și art. 3 din Legea nr. 71/2011]. Prin excepție, dispozițiile legii noi sunt aplicabile efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a legii noi [art. 6 alin. (6) C.civ.] (G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, B. NAZAT, I. NICOLAE, *Fișe de drept civil*, ed. a 4-a, Ed. Hamangiu, București, 2019, p. 4-10 – în continuare *Fișe 2019*). Așadar, varianta de răspuns de la litera B este singura corectă.

| 5. Răspuns: B (*admitere INM și în magistratură, 2022*)

Singura variantă corectă este cea de la litera B.

Pentru varianta de răspuns de la litera A, a se vedea explicația de la întrebarea anterioară.

În privința legii aplicabile prescripției extinctive, trebuie avute în vedere prevederile art. 6 alin. (4) C.civ., astfel cum au fost interpretate de ICCJ, Completul RIL, prin *Decizia nr. 1/2014* (M. Of. nr. 283 din 17.04.2014). Astfel, instanța supremă a statuat că *prescripțiile extinctive începute anterior datei de 01.10.2011, împlinite ori neîmplinite la aceeași dată, rămân supuse dispozițiilor art. 18 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat, astfel încât atât instanțele de judecată, din oficiu, cât și părțile interesate pot invoca excepția prescripției extinctive, indiferent de stadiul procesual, chiar în litigii începute după 01.10.2011.*

În consecință, prescripția începută sub imperiul legii vechi va fi supusă în întregime dispozițiilor acestei legi, astfel că varianta de răspuns de la litera C este falsă.

În fine, varianta de răspuns de la litera B este adevărată, dispozițiile legii noi fiind aplicabile efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate, printre altele, din obligația legală de întreținere [art. 6 alin. (6) C.civ.]. Astfel, obligația moștenitorului unei persoane care a fost obligată la întreținerea unui minor de a continua întreținerea pe perioada cât cel întreținut este minor, dacă părintii săi au murit, va produce efecte dacă această situație juridică subzistă după intrarea în vigoare a legii noi.

| 6. Răspuns: C (*primire în profesie – avocat stagiar, 2020*)

Potrivit art. 6 alin. (6) C.civ., dispozițiile legii noi sunt aplicabile și *efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia*, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv

regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a legii noi.

În consecință, dacă legea nouă, intrată în vigoare la 01.04.2015, restrânge capacitatea de folosință a persoanei juridice, aceasta se va aplica pentru viitor și persoanelor juridice deja înființate, chiar dacă legea nu are prevederi tranzitorii/de drept intertemporal în acest sens, varianta corectă fiind cea de la litera C, celelalte două variante fiind, prin urmare, greșite.

| 7. Răspuns: A (primire în profesie – avocat definitiv, martie 2019)

Acțiunea revocatorie (sau pauliană) este *acțiunea prin care creditorul reclamant solicită să fie declarate inopozabile față de el actele juridice încheiate de debitor în fraudă drepturilor sale, cum sunt cele prin care debitorul își creează sau își mărește o stare de insolvabilitate* [art. 1562 alin. (1) C.civ.].

Primele două variante de răspuns ridică problema aplicării în timp a legii civile, respectiv care va fi criteriul în funcție de care se va stabili legea aplicabilă acestei acțiuni. Răspunsul la problemă este dat de dispozițiile art. 116 din Legea nr. 71/2011, potrivit cărora *dispozițiile noului Cod civil referitoare la acțiunea revocatorie se aplică și creditorilor ale căror creanțe s-au născut înainte de data intrării sale în vigoare, dacă scadența se situează după această dată*.

Așadar, relevanță are doar data la care creanța pe care creditorul o deține împotriva debitorului devine scadentă, fiind fără relevanță momentul nașterii acelei creanțe: dacă scadența obligației se situează după data de 01.10.2011, atunci și acțiunea revocatorie va fi guvernată de dispozițiile actualului Cod civil, în caz contrar fiind pe deplin aplicabile normele legale în vigoare anterior acestui moment.

Prin urmare, varianta de răspuns de la litera A este corectă, scadența creanței fiind ulterioară datei de 01.10.2011, fiind fără relevanță momentul nașterii acelei creanțe, pe când varianta de răspuns de la litera B este greșită, prin raportare la data la care creanța creditorului a devenit scadentă.

Din punctul de vedere al efectelor admiterii acțiunii revocatorii, art. 1565 alin. (1) teza I C.civ. stabilește că *actele atacate vor fi declarate inopozabile nu numai față de creditorul care a exercitat acțiunea revocatorie, ci și față de toți ceilalți creditori care, putând introduce acțiunea, au intervenit în cauză*. În consecință, varianta de răspuns de la litera C este greșită.

| 8. Răspuns: A, C (primire în profesie – avocat stagiar, 2021)

În acord cu dispozițiile art. 6 alin. (2) C.civ., faptele juridice ilicite vor fi guvernate de legea în vigoare la momentul săvârșirii lor. Prin urmare, este adevărată afirmația de la litera A, în același timp fiind incorectă varianta de răspuns de la litera B, fiind fără relevanță legea în vigoare de la momentul cauzării prejudiciului.

În ceea ce privește varianta de răspuns de la litera C, aceasta este corectă, întrucât, în situația în care fapta săvârșită este dezincriminată, va fi pronunțată de instanța penală o soluție de achitare, de care însă instanța civilă nu va fi ținută, astfel cum se prevede în textul art. 1365 C.civ.

§2. Raportul juridic civil

| 9. Răspuns: A (admitere INM și în magistratură, 2012)

Sub imperiul Codului civil de la 1864, minorul care a împlinit vârsta de 16 ani putea încheia testament, însă prin intermediul său putea dispune doar de jumătate din bunurile de care ar fi putut dispune dacă era major (art. 807 C.civ. 1864). Sub această vârstă, minorul nu putea încheia un testament valabil, nici prin reprezentant legal și nici cu încuviințarea ocrotitorului legal. În actuala reglementare s-a renunțat la posibilitatea ca minorul să încheie valabil testamentul, întrucât art. 988 alin. (1) C.civ. statuează că cel lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă nu poate dispune de bunurile sale prin liberalități, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Or, în lipsa unei astfel de prevederi exprese a legii, minorul lipsit de capacitate de exercițiu ori cu capacitate restrânsă de exercițiu nu poate încheia testament, nici chiar în favoarea părinților săi. Din aceste motive, singura variantă de răspuns corectă este cea de la litera A, celelalte două fiind greșite.

| 10. Răspuns: B (primire în profesie – avocat stagiar, 2016)

Minorul dobândește capacitatea civilă de exercițiu (prerogativa de a dobândi drepturi și de a-și asuma obligații, prin încheierea de acte juridice civile), ca regulă, la împlinirea vârstei de 18 ani sau, prin excepție, fie pentru motive temeinice, după împlinirea vârstei de 16 ani, cu încuviințarea

instanței de tutelă (art. 40 C.civ.), fie prin încheierea unei căsătorii valabile, înainte de majorat [art. 39 alin. (1) C.civ.]. Dacă însă căsătoria sa este anulată înainte de împlinirea vârstei de 18 ani, minorul va păstra capacitatea deplină de exercițiu numai dacă a fost de bună-credință la încheierea căsătoriei [art. 39 alin. (2) C.civ.]. Așadar, varianta de răspuns de la litera A este greșită, întrucât minorul de rea-credință la momentul încheierii căsătoriei nu va mai păstra capacitatea de exercițiu dobândită ca efect al căsătoriei.

Dacă însă minorul încheie un act juridic civil cu nerespectarea regulilor privind capacitatea de exercițiu, sancțiunea aplicabilă va fi nulitatea relativă [art. 44 alin. (1) C.civ.]. În acest caz, incapacitatea va putea fi invocată chiar de minor, singur, dar numai în apărarea sa (deci când minorul are calitatea de pârât în proces), nu și atunci când el este cel care solicită anularea contractului pentru incapacitate, caz în care acțiunea va putea fi introdusă de reprezentantul ori ocrotitorul legal al minorului. Așadar, varianta de răspuns de la litera B este corectă, fiind vorba despre invocarea de către minor a incapacității sale rezultate din starea de minoritate, ca o formă de apărare împotriva pretențiilor cocontractantului său.

Pe de altă parte, în materie delictuală, operează prezumția lipsei discernământului minorului care nu a împlinit 14 ani (art. 1366 C.civ.); dacă însă persoana prejudiciată va face dovada că minorul avea aptitudinea de reprezentare a faptei și a urmărilor sale la momentul săvârșirii delictului civil, atunci răspunderea acestuia va fi atrasă pentru fapta proprie, în temeiul art. 1357 C.civ. Prin urmare, varianta de răspuns de la litera C este greșită, întrucât există posibilitatea ca minorul sub 14 ani să răspundă delictual dacă se face dovada existenței discernământului său la momentul săvârșirii faptei ilicite.

| 11. Răspuns: C (*primire în profesie – avocat stagiar, 2021*)

Ionel, în vârstă de 13 ani, este lipsit de capacitate de exercițiu, Ionuț, în vârstă de 17 ani, are capacitate restrânsă de exercițiu, iar Ion, în vârstă de 19 ani, este major, având deci capacitate deplină de exercițiu.

Nulitatea relativă pentru incapacitate de exercițiu la încheierea unui act juridic poate fi invocată, potrivit art. 44 alin. (2) C.civ., și de cel lipsit de capacitate de exercițiu, dar și de cel cu capacitate de exercițiu restrânsă, singuri, în apărare; aplicând acest principiu situației date, putem afirma că, fiind vorba despre un act încheiat în urmă cu 2 ani, când și Ion era minor, cu capacitate restrânsă de exercițiu, toți trei pot invoca acest mijloc de apărare. Prin urmare, varianta de răspuns de la litera A este falsă.

Dacă ne uităm la dispozițiile art. 41, art. 42 și art. 43 C.civ., care fac vorbire despre actele juridice pe care le pot încheia minorii, observăm că doar cei cu capacitate de exercițiu restrânsă pot încheia acte juridice privind munca, îndeletnicirile artistice sau sportive ori referitoare la profesia lor și pot dispune singuri de veniturile dobândite, astfel că varianta de răspuns de la litera B este tot incorectă.

Dacă Ionuț, minor cu capacitate de exercițiu restrânsă, a încheiat un act de înstrăinare a unui apartament, actul în cauză va fi lovit de nulitate relativă, el putând fi confirmat, însă cu dublă încuviințare, respectiv a ocrotitorului legal și a instanței de tutelă [în prezent, după modificarea Codului civil prin Legea nr. 140/2022 (M. Of. nr. 500 din 20.05.2022), și cu avizul consiliului de familie, dacă există] [art. 41 alin. (2) coroborat cu art. 146 și art. 501 C.civ.]. În consecință, este adevărată afirmația potrivit căreia actul prin care Ionuț (minor cu capacitate restrânsă de exercițiu), doar cu încuviințarea părinților săi, confirmă anulabilitatea actului de înstrăinare a unui apartament este, la rândul lui, anulabil, lipsind autorizarea instanței de tutelă.

| 12. Răspuns: C (*primire în profesie – avocat stagiar, 2017*)

Contractul de vânzare încheiat între A (în calitate de cumpărător) și B, minor (în calitate de vânzător), este lovit de nulitate relativă pentru lipsa capacității depline de exercițiu a vânzătorului, necesară încheierii unui act de dispoziție. Motivul de nulitate relativă poate fi invocat numai de cel al cărui interes a fost nesocotit la momentul încheierii actului [art. 1248 alin. (2) C.civ.], deci numai de minor, după cum tot aceeași persoană (sau, după caz, reprezentantul ori ocrotitorul său legal) poate să și confirme actul, renunțând astfel la dreptul de a invoca nulitatea [art. 1263 alin. (2) C.civ.]. Însă, cel care trebuie să confirme poate fi pus în întârziere printr-o notificare prin care partea interesată să îi solicite fie să confirme actul anulabil, fie să exercite acțiunea în anulare, în termen de 6 luni de la notificare, sub sancțiunea decăderii din dreptul de a cere anularea contractului [art. 1263 alin. (6) C.civ.].

CAPITOLUL AL II-LEA. PROCEDURA CONTENCIOASĂ

§1. Judecata în fața primei instanțe

1.1. Sesizarea instanței de judecată

1.1.1. Cererea de chemare în judecată

| 1. Răspuns: A, C (*admitere INM și în magistratură, 2022*)

Varianta de la litera A este corectă, întrucât unul dintre efectele introducerii cererii de chemare în judecată este acela al întreruperii cursului prescripției extinctive, chiar dacă aceasta este introdusă la o instanță incompetentă, conform prevederilor art. 2537 pct. 2 C.civ. coroborate cu cele ale art. 2539 alin. (1) C.civ., în raport de care prescripția se întrerupe prin introducerea unei cereri de chemare în judecată sau de arbitrare, chiar dacă sesizarea a fost făcută la un organ de jurisdicție ori de urmărire penală incompetent sau chiar dacă este nulă pentru lipsă de formă.

Instanța poate invoca din oficiu excepția neîndeplinirii procedurii prealabile doar în ipoteza cererilor care au ca obiect dezbaterea succesorală, conform art. 193 alin. (3) CPC, pentru celelalte categorii de cereri care impun parcurgerea procedurii prealabile excepția putând fi invocată doar de către pârât, potrivit alin. (2) al aceluiași articol. Întrucât nu particularizează situația, fiind o formulare generală, varianta de răspuns de la litera B este greșită, având în vedere că doar în ipoteza prevăzută de art. 193 alin. (3) CPC instanța poate invoca din oficiu excepția neîndeplinirii procedurii prealabile.

Varianta de răspuns de la litera C este corectă, deoarece reclamantul are alegerea între mai multe instanțe deopotrivă competente (art. 116 CPC), iar dacă incompetența nu este de ordine publică, partea care a făcut cererea la o instanță incompetentă nu va putea cere declararea incompetenței, conform art. 130 alin. (4) CPC.

| 2. Răspuns: C (*admitere în magistratură, aprilie 2017*)

Varianta de răspuns de la litera A este greșită, având în vedere că, deși solicitarea să se judece cauza în lipsă este de natură să evite suspendarea pentru lipsa de prezență a părților legal citate în conformitate cu art. 411 alin. (1) pct. 2 CPC – când niciuna dintre părți, legal citate, nu se înfățișează la strigarea cauzei, chiar dacă s-a formulat această cerere, este posibil să fie incident cazul de suspendare voluntară de la art. 411 alin. (1) pct. 1 CPC, ambele părți putând solicita suspendarea.

Varianta de răspuns de la litera B nu este corectă, deoarece, potrivit art. 194 lit. a) CPC, reclamantul are obligația indicării domiciliului pârâtului, și nu a domiciliului procesual al acestuia. Pârâtul este cel care își poate alege domiciliul procesual, în temeiul art. 158 CPC, conform căruia, în caz de alegere a domiciliului sau, după caz, a sediului, dacă partea a arătat și persoana însărcinată cu primirea actelor de procedură, comunicarea acestora se va face la acea persoană, iar în lipsa unei asemenea mențiuni, comunicarea se va face, după caz, potrivit art. 155 sau art. 156 CPC (adică potrivit regulilor generale privind locul citării). Totodată, partea poate alege ca toate actele de procedură să îi fie comunicate la căsuța poștală.

Varianta de răspuns de la litera C este corectă, în raport de art. 352 alin. (2) CPC, potrivit căruia, cu încuviințarea președintelui, fiecare dintre judecători, procurorul, când participă la judecată, precum și partea adversă pot pune direct întrebări celui chemat la interogatoriu.

| 3. Răspuns: A (*primire în profesie – avocat stagiar, 2017*)

Grila are în vedere categorii de cereri care sunt supuse procedurii regularizării, impuse de dispozițiile art. 200 CPC.

Ca regulă, regularizarea se aplică oricărei cereri de chemare în judecată. Cu toate acestea, potrivit art. 12¹ din Legea nr. 76/2012, dacă legea nu prevede altfel, dispozițiile art. 200 CPC nu se aplică în cazul procedurilor speciale care nu sunt compatibile cu aceste dispoziții. De asemenea,

potrivit aceleiași dispoziții legale, procedura regularizării nu este aplicabilă cererilor incidentale, deci cererilor de intervenție (acelora care, deși au natura juridică a unei cereri de chemare în judecată, sunt exceptate totuși de la procedura regularizării, dat fiind scopul acesteia, aplicându-se numai cererii introductive de instanță), și nici cererilor reconvenționale sau contestației la executare.

Varianta de răspuns de la litera A este corectă, întrucât cererea confesorie de servitute este acea cerere introductivă de instanță prin care se apără un dezmembrământ al dreptului de proprietate, respectiv dreptul de servitute. Este o cerere de drept comun, neexistând nicio dispoziție legală care să excepteze această cerere de la procedura regularizării, prin urmare, aceasta este supusă procedurii instituite de art. 200 alin. (1) CPC.

Varianta de răspuns de la litera B este greșită, întrucât legiuitorul exceptează de la procedura regularizării contestația la executare, indiferent de forma acesteia (contestație la executare propriu-zisă, contestație la titlu sau contestație împotriva refuzului executorului judecătoresc de a îndeplini un act de executare). Astfel, conform art. 717 alin. (1) CPC, *contestația la executare se judecă cu procedura prevăzută de prezentul cod pentru judecata în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător, dispozițiile art. 200 nefiind aplicabile în acest caz.*

Varianta de răspuns de la litera C este greșită, întrucât art. 12¹ din Legea nr. 76/2012 prevede că procedura regularizării nu se aplică cererilor incidentale. Cererea de chemare în garanție este o formă a intervenției forțate a terților în procesul civil, având natura unei cereri de chemare în judecată, însă intenția legiuitorului, confirmată de dispozițiile art. 12¹ din Legea nr. 76/2012, a fost de a supune verificării, sub aspectul regularității de fond și de formă, numai actul de sesizare a instanței, pentru a se evita declanșarea procesului pe baza unei cereri informale, care ar avea potențialul tergiversării procesului. Acest scop nu se regăsește însă și în cazul cererilor cu natură juridică de cerere de chemare în judecată, dar formulate în cursul procesului (G. BOROI, M. STANCU, *op. cit.*, p. 431).

4. Răspuns: B (admitere INM și în magistratură, 2016; primire în profesie – avocat stagiar, aprilie 2022)

Varianta de răspuns de la litera A este greșită, deoarece cererea de reexaminare exercitată împotriva încheierii de anulare a cererii de chemare în judecată în etapa regularizării acesteia se soluționează doar cu citarea reclamantului, nu și a celeilalte părți, respectiv a pârâtului [art. 200 alin. (7) CPC], cum în mod eronat se menționează în cuprinsul variantei de răspuns (la acest moment procesual pârâtul nici nu are cunoștința de existența procesului în care are calitatea de parte, cererea de chemare în judecată comunicându-se acestuia doar după ce îndeplinește condițiile art. 194-197 CPC).

Varianta de răspuns de la litera B este corectă, deoarece completul învestit cu soluționarea cererii de reexaminare poate reveni asupra măsurii anulării dacă aceasta a fost dispusă eronat [art. 200 alin. (7) CPC].

Varianta de răspuns de la litera C este greșită, deoarece instanța nu poate dispune anularea cererii de chemare în judecată în etapa regularizării acesteia pentru neîndeplinirea de către reclamant a procedurii prealabile, indiferent de caracterul normei care impune parcurgerea unei asemenea proceduri, pe de o parte, întrucât măsura anulării nu poate fi dispusă decât pentru lipsa mențiunilor din cuprinsul art. 194-197 CPC, iar procedura prealabilă este reglementată în cuprinsul art. 193 CPC, pe de altă parte, întrucât neîndeplinirea procedurii prealabile se invocă prin intermediul excepției procesuale, în condițiile art. 193 alin. (2)-(3) CPC, care trebuie să fie pusă în discuția contradictorie a părților, în etapa cercetării procesului.

5. Răspuns: A, B (primire în profesie – avocat stagiar, 2015)

Varianta de răspuns de la litera A este corectă, deoarece, conform dispozițiilor art. 200 alin. (5) CPC, împotriva încheierii de anulare reclamantul va putea face numai cerere de reexaminare, solicitând motivat să se revină asupra măsurii anulării, iar potrivit art. 200 alin. (7) CPC, cererea de reexaminare se soluționează prin încheiere definitivă dată în camera de consiliu, cu citarea reclamantului, de către un alt complet al instanței respective, desemnat prin repartizare aleatorie, care va putea reveni asupra măsurii anulării dacă aceasta a fost dispusă eronat sau dacă neregularitățile au fost înlăturate în termenul acordat de către instanță în etapa regularizării cererii de chemare în judecată.

Varianta de răspuns de la litera B este corectă, deoarece instanța nu poate dispune anularea cererii de chemare în judecată în etapa regularizării acesteia pentru neîndeplinirea de către reclamant a procedurii prealabile indiferent de caracterul normei care impune parcurgerea unei asemenea

proceduri, dispozițiile art. 200 alin. (1) CPC prevăzând expres elementele cererii de chemare în judecată a căror nerespectare atrage anularea ei în etapa regularizării, respectiv cerințele prevăzute de art. 194-197 CPC, procedura prealabilă nefiind reținută în cuprinsul acestora, ea fiind reglementată de dispozițiile art. 193 CPC.

Varianta de răspuns de la litera C este greșită, deoarece, conform art. 200 alin. (1) CPC, care reglementează verificarea și regularizarea cererii de chemare în judecată, completul căruia i s-a repartizat aleatoriu cauza verifică, de îndată, dacă cererea de chemare în judecată este de competența sa (competența funcțională) și dacă aceasta îndeplinește cerințele prevăzute la art. 194-197 din cod, iar potrivit art. 200 alin. (2) CPC, *în cazul în care cauza nu este de competența sa, completul căruia i-a fost repartizată cererea dispune, prin încheiere dată fără citarea părților, trimiterea dosarului completului specializat competent sau, după caz, secției specializate competente din cadrul instanței sesizate*. În consecință, ca urmare a verificării competenței funcționale, secția specializată căreia i s-a repartizat dosarul, în măsura în care apreciază că nu este competentă, va putea trimite dosarul secției specializate competente din cadrul aceleiași instanțe. De asemenea, varianta de răspuns este greșită și ca urmare a faptului că, la primul termen de judecată, completul își verifică competența din punct de vedere general, material și teritorial, nu și funcțional, această competență fiind verificată de îndată ce primește cererea de chemare în judecată.

| 6. Răspuns: A (admitere INM și în magistratură, 2021)

Varianta de răspuns de la litera A este corectă. În cazul în care cauza nu este de competența sa (competența funcțională), completul căruia i-a fost repartizată cererea dispune, prin încheiere dată fără citarea părților, trimiterea dosarului completului specializat competent sau, după caz, secției specializate competente din cadrul instanței sesizate, dispozițiile privitoare la necompetență și conflictele de competență aplicându-se prin asemănare, conform dispozițiilor art. 200 alin. (1) CPC.

Varianta de răspuns de la litera B este greșită. Potrivit art. 200 alin. (4¹) CPC, reclamantului nu i se poate cere să completeze sau să modifice cererea de chemare în judecată cu date sau informații de care acesta nu dispune personal și pentru obținerea cărora este necesară intervenția instanței. Or, codul numeric personal al pârâtului constituie un element de identificare cu caracter personal pe care este posibil ca reclamantul să nu îl cunoască, astfel încât cererea de chemare în judecată nu ar trebui anulată pentru acest motiv.

Varianta de răspuns de la litera C este greșită. Judecătorul, de îndată ce constată că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru cererea de chemare în judecată, dispune, prin rezoluție, comunicarea acesteia către pârât, punându-i-se în vedere că are obligația de a depune întâmpinare, sub sancțiunea prevăzută de lege, care va fi indicată expres, în termen de 25 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată, conform dispozițiilor art. 201 alin. (1) CPC.

| 7. Răspuns: B (primire în profesie – avocat definitiv, 2017)

În procedura de regularizare a cererii de chemare în judecată, instanța investită cu soluționarea acesteia poate anula cererea de chemare în judecată pentru lipsa elementelor prevăzute de legiuitor în cuprinsul art. 194-197 CPC, necompetența instanței neîncadrându-se între acestea.

Prin urmare, varianta de răspuns de la litera A nu este corectă, întrucât, indiferent de cazul de necompetență, instanța nu poate declina competența în favoarea unei alte instanțe în procedura de regularizare, acest lucru putându-se întâmpla după ce va pune în discuția părților excepția incidentă [la primul termen de judecată când părțile sunt legale citate și pot pune concluzii, fie când își verifică competența din punct de vedere general, material și teritorial în condițiile art. 131 CPC, fie ca urmare a invocării excepției corespunzătoare de către partea interesată – art. 130 alin. (2) și (3) CPC], în caz contrar încălcând principiul contradicționalității. Ceea ce poate verifica instanța de îndată ce primește cererea de chemare în judecată este competența funcțională [art. 200 alin. (1) CPC], și anume dacă cererea este de competența secției sau completului specializat din cadrul instanței investite, însă și acest lucru are loc în etapa verificării cererii de chemare în judecată, și nu în procedura regularizării, în caz de admitere cererea fiind trimisă completului/secției specializate a instanței respective, iar nu altei instanțe, cum în mod eronat se menționează în varianta de răspuns. Dacă cererea este trimisă altei instanței ca efect al declinării, înseamnă că suntem în prezența unui caz de necompetență materială sau teritorială, iar nu funcțională.

Varianta de răspuns de la litera B este corectă, întrucât, dacă reclamantul nu își îndeplinește obligația de a complini lipsa motivării în fapt a cererii de chemare în judecată în termenul de 10 zile acordat de instanță în acest sens, instanța va anula cererea de chemare în judecată în procedura de regularizare, aspect ce rezultă din analiza dispozițiilor art. 200 alin. (3) CPC, în raport de care, atunci când cererea nu îndeplinește cerințele prevăzute la art. 194-197 [obligația motivării regăsindu-se în cuprinsul art. 194 lit. d) CPC], reclamantului i se vor comunica în scris lipsurile, cu mențiunea că, în termen de cel mult 10 zile de la primirea comunicării, trebuie să facă completările sau modificările dispuse, sub sancțiunea anulării cererii.

Varianta de răspuns de la litera C este greșită, cererea de chemare în judecată neputându-se anula în procedura de regularizare pentru lipsa calității procesuale active a reclamantului. Excepția lipsei calității procesuale active este o excepție de fond, absolută, peremptorie, care, la fel ca oricare altă excepție, trebuie să fie pusă în discuția contradictorie a părților, înainte ca instanța să se pronunțe asupra ei, pentru respectarea principiului contradictorialității și a dreptului la apărare al părții în procesul civil. Or, excepțiile procesuale sunt puse în discuția părților în etapa cercetării procesului, conform art. 237 alin. (2) pct. 1 CPC, neputând fi soluționate de către instanță în procedura de regularizare.

| 8. Răspuns: A (primire în profesie – avocat stagiar, august 2019)

Varianta de răspuns de la litera A este corectă. Cererea de chemare în judecată poate fi anulată în procedura de regularizare dacă lipsesc mențiunile din cuprinsul art. 194-197 CPC (iar reclamantul nu le complinește în termenul acordat de instanță în acest sens), printre acestea regăsindu-se și lipsa motivării în fapt a cererii de chemare în judecată [art. 200 alin. (3) CPC].

Varianta de răspuns de la litera B este greșită, întrucât obligația părților de a-și desemna un reprezentant comun nu determină anularea cererii de chemare în judecată în procedura regularizării, potrivit dispozițiilor art. 200 alin. (3) CPC.

Varianta de răspuns de la litera C este greșită. Potrivit dispozițiilor art. 200 alin. (1) CPC, completul căruia i s-a repartizat aleatoriu cauza verifică, de îndată, dacă cererea de chemare în judecată este de competența sa și dacă aceasta îndeplinește cerințele prevăzute la art. 194-197. Or, procedura prealabilă este reglementată în cuprinsul art. 193 CPC, ceea ce înseamnă că aceasta nu intră sub incidența procedurii de regularizare.

| 9. Răspuns: C (admitere în magistratură, iunie 2019)

Varianta de răspuns de la litera A este greșită. Prima parte a enunțului este corectă, întrucât împotriva încheierii de anulare a cererii de chemare în judecată pronunțate în etapa regularizării cererii reclamantul va putea face numai cerere de reexaminare [art. 200 alin. (5) CPC], însă, în caz de admitere, cauza se retrimite completului inițial investit, conform dispozițiilor art. 200 alin. (8) CPC.

Varianta de răspuns de la litera B este greșită, întrucât cererea de reexaminare poate fi formulată doar de către reclamant în termen de 15 zile de la comunicarea încheierii de anulare, iar nu de la data pronunțării acesteia [art. 200 alin. (6) CPC].

Varianta de răspuns de la litera C este corectă, întrucât cererea de reexaminare (cale specifică de atac în această materie) poate fi formulată doar de către reclamant, nu și de către pârât, conform dispozițiilor art. 200 alin. (5) CPC. Este firească soluția, având în vedere faptul că, la momentul anulării cererii de chemare în judecată în procedura regularizării, pârâtul nici nu are cunoștință de existența procesului.

| 10. Răspuns: C (primire în profesie – avocat definitiv, 2018)

Varianta de răspuns de la litera A este greșită. Cererea de reexaminare poate fi formulată doar atunci când în mod eronat instanța a dispus măsura anulării cererii de chemare în judecată, nu și atunci când această cale specială de atac este exercită pentru complinirea lipsurilor pe care reclamantul nu le-a îndeplinit în termenul de 10 zile acordat de instanță în acest sens [art. 200 alin. (5) CPC] în procedura de regularizare.

Varianta de răspuns de la litera B este greșită. Împotriva încheierii prin care instanța a dispus anularea cererii de chemare în judecată, reclamantul nu poate formula decât cerere de reexaminare, potrivit dispozițiilor art. 200 alin. (5) CPC.

Varianta de răspuns de la litera C este corectă. În procedura de regularizare, instanța doar verifică dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru cererea de chemare în judecată, iar în măsura în care constată neregularități, va pune în vedere reclamantului să complinească aceste lipsuri. În

situația în care acestea nu sunt complinite în termenul acordat, instanța va dispune anularea cererii de chemare în judecată. Această încheiere de anulare nu are autoritate de lucru judecat, astfel încât reclamantul are posibilitatea de a formula o nouă cerere de chemare în judecată.

| 11. Răspuns: C (*admitere în magistratură, august 2013*)

Variantele de răspuns de la literele A și B sunt greșite, întrucât neindicarea domiciliului pârâtului în cererea de chemare în judecată de către reclamant are drept consecință, conform art. 200 alin. (3) CPC, comunicarea către reclamant a obligației de a indica domiciliul pârâtului în termen de cel mult 10 zile de la primirea comunicării, sub sancțiunea anulării cererii. Indicarea domiciliului pârâtului în cererea de chemare în judecată este un element obligatoriu al acesteia, conform art. 194 lit. a) CPC, pe care instanța îl verifică alături de celelalte elemente ale cererii de chemare în judecată după verificarea competenței funcționale, în condițiile art. 200 alin. (1) CPC, iar dacă instanța constată lipsa domiciliului pârâtului, îi va pune în vedere reclamantului să remedieze această neregularitate în condițiile art. 200 alin. (3) CPC.

NB! Alin. (4') al art. 200, introdus prin Legea nr. 310/2018, dispune că *reclamantului nu i se poate cere să completeze sau să modifice cererea de chemare în judecată cu date sau informații de care acesta nu dispune personal și pentru obținerea cărora este necesară intervenția instanței.*

Prin urmare, varianta de răspuns de la litera C este singura corectă, prin raportare la explicația de mai sus.

| 12. Răspuns: C (*primire în profesie – avocat stagiar, august 2019*)

Varianta de răspuns de la litera A este greșită, întrucât excepția lipsei dovezii calității de reprezentant este o excepție de ordine publică/absolută și poate fi invocată atât de către instanță din oficiu, cât și de către părți, până la închiderea dezbaterilor în fața primei instanțe, prin raportare la dispozițiile art. 82 CPC. Prin urmare, dacă pârâtul nu invocă excepția lipsei dovezii calității de reprezentant prin întâmpinare, nu operează decăderea sa, ci are posibilitatea de a o invoca până la închiderea dezbaterilor în fața primei instanțe.

Varianta de răspuns de la litera B este greșită, întrucât pârâtul este în drept să invoce excepția lipsei dovezii calității de reprezentant în tot cursul judecării în primă instanță, nu însă și direct în calea de atac, potrivit dispozițiilor art. 82 alin. (2) CPC, în raport de care excepția lipsei dovezii calității de reprezentant înaintea primei instanțe nu poate fi invocată pentru prima oară în calea de atac (a se vedea G. BOROI, M. STANCU, *op. cit.*, p. 188).

Varianta de răspuns de la litera C este corectă, prin raportare la explicațiile de la variantele de răspuns de la literele A și B.

| 13. Răspuns: B (*admitere în magistratură, mai 2018*)

Varianta de răspuns de la litera A este greșită, deoarece această cerere nu se soluționează de către același complet, ci de către un alt complet al instanței respective, desemnat prin repartizare aleatorie, care va putea reveni asupra măsurii anulării dacă aceasta a fost dispusă eronat sau dacă neregularitățile au fost înlăturate în termenul acordat [art. 200 alin. (7) CPC].

Varianta de răspuns de la litera B este corectă, prin raportare la art. 12¹ din Legea nr. 76/2012, care prevede că art. 200 CPC nu se aplică, printre altele, în cazul incidentelor procedurale.

Varianta de răspuns de la litera C nu este corectă, deoarece în etapa regularizării nu poate fi luată în discuție o eventuală necompetență teritorială, ci numai necompetența completului specializat sau a secției specializate (competență funcțională), în conformitate cu art. 200 alin. (2) CPC, potrivit căruia, în cazul în care cauza nu este de competența sa, completul căruia i-a fost repartizată cererea dispune, prin încheiere dată fără citarea părților, trimiterea dosarului completului specializat competent sau, după caz, secției specializate competente din cadrul instanței sesizate.

| 14. Răspuns: A (*admitere INM, noiembrie 2019*)

Varianta de răspuns de la litera A este corectă. Anularea cererii de chemare în judecată în procedura de regularizare nu se poate realiza pentru neindicarea motivelor de drept și a probelor, potrivit dispozițiilor art. 200 alin. (4) CPC. Astfel, dacă în mod eronat instanța a anulat pentru astfel de motive cererea de chemare în judecată, cererea de reexaminare formulată împotriva încheierii de anulare se va admite.

Ioan-Paul Chiș
Cristinel Ghigheci
Victor Văduva

Culegere de teste-grilă

pentru admiterea în magistratură și avocatură

cu explicații ale variantelor de răspuns

2 DREPT PENAL • DREPT PROCESUAL PENAL

*• Admitere INM • Admitere în magistratură • Primire în profesie –
avocat stagiar • Primire în profesie – avocat definitiv*

Ediția a 4-a, revizuită și adăugită

CAPITOLUL AL II-LEA. PARTEA SPECIALĂ

§1. Infracțiuni contra persoanei

1.1. Infracțiuni contra vieții

| 1. Răspuns: B (admitere INM și în magistratură, 2016)

Cuțitul este o armă aptă să producă moartea unei persoane, iar zona gâtului este o zonă vitală, deoarece este străbătută de vase importante de sânge, a căror secționare produce moartea rapidă a victimei. Din aceste motive, fapta de a aplica o lovitură cu un cuțit în zona gâtului ce a avut drept consecință producerea unei plăgi penetrante constituie o tentativă la infracțiunea de omor, iar nu o infracțiune împotriva integrității corporale, deoarece ea relevă intenția autorului de a produce moartea victimei. Chiar dacă nu s-a produs moartea victimei, din motive independente de voința autorului, fapta nu poate constitui doar o infracțiune de lovire sau alte violențe. Din acest motiv, răspunsul de la litera A este greșit, iar cel de la litera B este corect.

Răspunsul de la litera C este greșit, deoarece, în cazul infracțiunii de vătămare corporală care a avut ca urmare punerea în primejdie a vieții persoanei, prevăzută de art. 194 alin. (1) lit. e) CP, rezultatul punerii în primejdie a vieții victimei se produce din culpă, de pildă, atunci când făptuitorul lovește persoana vătămată într-o zonă care nu este vitală, fără intenția de a o ucide, însă complicațiile apărute pe fondul unei stări de sănătate precare a persoanei vătămate i-au pus în primejdie viața acesteia. Or, în speță, lovirea a fost aplicată cu intenția de a ucide persoana lovită, având în vedere obiectul vulnerant folosit și zona vizată.

| 2. Răspuns: B (admitere INM, noiembrie 2019)

Speța ridică o problemă de drept legată de săvârșirea infracțiunii de omor cu intenție indirectă în cazul în care făptuitorul a dorit să facă o glumă cu victima, care nu știa să înoate, aruncând-o într-un râu.

În soluționarea contestațiilor formulate de candidați împotriva acestei întrebări s-a motivat că dorința făptuitorului de a face o glumă nu este incompatibilă cu *intenția indirectă* de săvârșire a infracțiunii de omor. Astfel, Comisia de soluționare a contestațiilor a reținut următoarele: *răspunsul de la litera B, cel oferit de barem, este corect, fapta inculpatului, astfel cum este expusă, fiind încadrată ca omor în formă consumată. Argumentul principal prezentat de candidați, respectiv împrejurarea că intenția ar fi negată de faptul că făptuitorul a dorit să facă o glumă, nu este valid. Existența intenției de glumă nu exclude existența intenției (indirecte) de a ucide. Pentru a se nega forma de vinovăție a intenției de a ucide și pentru a se putea susține incidența culpei cu prevedere (chiar ca o componentă a intenției depășite), trebuie să se stabilească împrejurarea că făptuitorul a prevăzut, dar nu a acceptat producerea rezultatului, considerând fără temei că acesta nu se va produce. Cu alte cuvinte, se reține existența culpei în raport de decesul victimei în acele situații în care făptuitorul s-a bazat pe anumite elemente pentru a considera că rezultatul nu se va produce. Per a contrario, în măsura în care singurul element pe care „se bazează” făptuitorii este hazardul, atunci acesta are, în fapt, o atitudine indiferentă, de acceptare a rezultatului.*

Se constată că, în speța evocată de răspunsul de la litera B, făptuitorul nu a avut niciun element pe care s-ar fi putut baza, ci, dimpotrivă, nici el și nici victima nu știau să înoate, în zonă nu se aflau alte persoane, iar victima a fost proiectată într-o zonă cu apă adâncă a unui râu. Unul dintre candidați susține că speța evocată de răspunsul de la litera B ar fi „un caz absolut identic” cu o speță citată din lucrarea *Drept penal. Partea specială. Caiet de seminar (C. ROTARU, V. CIOCLEI)*: „Aruncarea victimei de către făptuitor într-un bazin cu intenția de a face o glumă, faptă ce a determinat decesul victimei, care nu a putut fi salvată, poate fi calificată drept infracțiunea de loviri cauzatoare de moarte”. În afara împrejurării că în ambele situații se identifică dorința făptuitorului de a face o glumă, între cele două spețe nu există similitudini. În speța citată din doctrină nu se precizează că nici făptuitorul și nici victima nu știau să înoate, nu se precizează că nu se mai afla nicio persoană în preajmă, iar locul săvârșirii faptei este un bazin, nu un râu cu ape adânci (cu alte cuvinte, o zonă cu potențial periculos mult mai mare pentru o persoană care nu știe să înoate).

Întrebarea mai ridică problema săvârșirii infracțiunii de omor în cazul conducătorului auto care a abandonat victima accidentată, părăsind locul accidentului. Având în vedere că prin raportul de expertiză s-a constatat că victima decedase la momentul la care făptuitorul a părăsit locul accidentului, în soluționarea contestațiilor s-a arătat că făptuitorul nu a săvârșit decât infracțiunea de ucidere din culpă, nu și infracțiunea de omor. Comisia de soluționare a contestațiilor a considerat răspunsul de la litera A ca fiind greșit, astfel cum s-a reținut și în barem: *în esență, candidații au susținut aplicabilitatea teoriei poziției de garant în speță, respectiv a art. 17 lit. b) CP, consecința fiind aceea a incidentei intenției indirecte. Raționamentul propus este eronat, având în vedere că în speță forma de vinovăție cu care acționează făptuitorul este culpa, iar teoria poziției de garant nu este aplicabilă, în condițiile în care victima a suferit leziuni incompatibile cu viața, decedând imediat (la câteva minute) după accident.*

Aspectul determinant în raport de care nu se poate reține aplicabilitatea art. 17 lit. b) CP este reprezentat de modul de manifestare a legăturii de cauzalitate. Având în vedere că leziunile suferite de victimă erau unele incompatibile cu viața, lanțul causal se stabilește direct între impactul accidentului produs din neatenție și deces. Neintervenția făptuitorului nu se interpune în lanțul causal, nefiind, în mod absolut, de natură a împiedica producerea rezultatului. Referirile la exemplele din doctrină nu sunt întemeiate. Se evocă exemple oferite în lucrarea Drept penal. Partea generală, vol. I (FL. STRETEANU, D. NIȚU), însă se constată că exemplul oferit de autorii menționați este următorul: „Persoana care conduce un autoturism sub influența băuturilor alcoolice și accidentează un pieton care traversa regulamentar se află în poziție de garant în privința vieții celui accidentat. Pe cale de consecință, atunci când, deși era evident că victima va deceda dacă nu va fi transportată de urgență la spital, șoferul nu ia nicio măsură în acest sens, cu consecința morții celui accidentat, autorul va răspunde pentru o infracțiune de omor”. Aspectul esențial în exemplul citat este reprezentat de împrejurarea că victima ar fi putut fi salvată prin transportarea ei de urgență la spital. Ca atare, inacțiunea făptuitorului, din poziția sa de garant, se interpune în lanțul causal. Împrejurarea că făptuitorul nu avea cum să știe dacă leziunile sunt sau nu incompatibile cu viața nu prezintă relevanță. După cum se cunoaște, pentru reținerea unei infracțiuni trebuie să se constate întotdeauna întrunirea atât a laturii obiective, cât și a laturii subiective. Astfel, chiar dacă făptuitorul nu avea reprezentarea caracterului incompatibil cu viața al leziunilor, inexistența legăturii de cauzalitate, ca element al laturii obiective, împiedică reținerea unei infracțiuni de omor. Cu alte cuvinte, în condițiile neîntrunirii laturii obiective, reținerea infracțiunii de omor fundamental este numai pe împrejurarea că făptuitorul nu cunoștea caracteristicile leziunilor ar echivala pedepsirii unui caracter putativ al faptei.

Întrebarea mai ridică problema săvârșirii infracțiunii de omor în cazul decesului unui pacient provocat de administrarea unui medicament despre care nu se cunoștea că poate avea reacții adverse. În acest caz nu se poate reține nici măcar infracțiunea de ucidere din culpă în sarcina medicului, având în vedere că acesta nu a avut niciun element din care să deducă posibilitatea unor reacții adverse letale pentru pacient. Astfel, prin administrarea medicamentului care nu producea reacții severe, agentul nu a prevăzut rezultatul faptei sale și nici nu putea să îl prevadă. Dacă administrarea medicamentului, chiar în alt dozaj decât cel indicat de prospect, nu ar fi produs, de regulă, niciun fel de reacție, discuția ar fi transpusă în zona cazului fortuit (niciun medic pus în aceeași situație nu poate prevedea rezultatul faptei).

| 3. Răspuns: B (primire în profesie – avocat stagiar, 2016)

Infracțiunea de omor poate fi săvârșită direct de către făptuitor, prin folosirea diferitelor obiecte contondente cu ajutorul cărora suprimă viața victimei, sau poate fi săvârșită indirect, prin intermediul unor animale sau al unor energii care produc decesul victimei.

În cazul în care făptuitorul asmute câinele asupra victimei, acesta are reprezentarea că animalul poate provoca decesul victimei și acceptă producerea acestui rezultat. Ar trebui totuși subliniat că nu orice câini sunt capabili să omoare o persoană, iar în cazul unui câine nepericulos asmuțirea lui asupra victimei nu poate conduce la reținerea tentativei la infracțiunea de omor, ci a unei infracțiuni contra integrității corporale (de exemplu, lovire sau alte violențe).

Din enunț nu se desprinde niciun element din care să se deducă faptul că făptuitorul nu a acceptat producerea morții victimei. Nu a luat nicio măsură pentru a evita producerea acestui rezultat, iar pasivitatea lui constituie un element al acceptării producerii rezultatului letal. Un câine poate produce

decesul unei persoane prin leziunile pe care le provoacă, nefiind în prezența unei acțiuni inapte să provoace acest rezultat.

Pentru aceste motive, fapta constituie infracțiunea de omor, iar nu loviri sau vătămări cauzatoare de moarte ori ucidere din culpă, varianta de răspuns de la litera B fiind corectă.

| 4. Răspuns: A (primire în profesie – avocat definitiv, 2018)

Omorul calificat săvârșit cu premeditare [art. 189 alin. (1) lit. a) CP] poate fi reținut chiar dacă acțiunea de ucidere a fost îndreptată împotriva unei alte persoane decât cea pe care făptuitorul a dorit să o ucidă. Nu există niciun motiv ca în acest caz să nu fie reținută în sarcina făptuitorului și agravanta premeditării, dacă sunt întrunite toate condițiile prevăzute de lege pentru reținerea ei.

De asemenea, omorul cu premeditare poate fi reținut chiar dacă acțiunea făptuitorului a fost deviată spre o altă persoană decât cea pe care acesta a dorit să o ucidă. La fel ca în cazul erorii asupra persoanei, în acest caz devierea acțiunii nu are nicio relevanță asupra circumstanței agravante a premeditării.

Omorul săvârșit din interes material se poate comite cu premeditare, atunci când făptuitorul se gândește mai dinainte la săvârșirea infracțiunii și își procură mijloace necesare comiterii acesteia. Nu există nicio incompatibilitate între cele două variante de omor calificat. Reținem însă că reciproca nu este în mod necesar valabilă, astfel că omorul săvârșit din interes material nu este întotdeauna și un omor premeditat.

Din aceste motive, răspunsul de la litera A este corect, iar răspunsurile de la literele B și C sunt greșite.

| 5. Răspuns: A (primire în profesie – avocat stagiar, august 2019)

Problema variantei agravate a infracțiunii de omor săvârșit de o persoană care a mai comis un omor a suscitat multe discuții în practica judiciară și în doctrină, mai ales în ceea ce privește posibilitatea reținerii acesteia în cazul în care făptuitorul a fost reabilitat cu privire la prima infracțiune de omor. Din acest motiv a fost nevoie de intervenția instanței supreme, care a statuat, printr-o decizie obligatorie, că sunt incidente dispozițiile agravantei de la art. 189 alin. (1) lit. e) CP, indiferent dacă în cazul condamnării pentru infracțiunea de omor comis anterior a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare [ICCJ, Completul DCD pen., *Decizia nr. 17/2018* (M. Of. nr. 1000 din 27.11.2018)].

Opinia dominantă în doctrină și în practica judiciară este aceea că, în cazul în care nu a intervenit reabilitarea pentru infracțiunea de omor săvârșită anterior, sunt aplicabile și dispozițiile legale privind recidiva, pentru cel de-al doilea omor comis în stare de recidivă, dacă restul condițiilor recidivei sunt îndeplinite (V. CIOCLEI, *Drept penal. Partea specială I*, Ed. C.H. Beck, București, 2019, p. 29).

În speță nu sunt însă incidente aceste aspecte, deoarece făptuitorul nu a fost condamnat anterior pentru o infracțiune de omor, ci pentru o infracțiune praeterintenționată de viol care a avut ca urmare moartea victimei. Cum prevederile art. 189 alin. (1) lit. e) CP sunt incidente doar în cazul în care au fost comise două infracțiuni de omor sau două tentative la infracțiunea de omor, nu și în cazul în care s-au comis o infracțiune de omor și o altă infracțiune praeterintenționată care a avut ca urmare moartea victimei, singurul răspuns corect este cel de la litera A.

| 6. Răspuns: B (primire în profesie – avocat definitiv, august 2019)

Speța ridică o problemă asemănătoare cu cea de la întrebarea anterioară, respectiv aceea a reținerii infracțiunii de omor calificat în sarcina unei persoane care a mai comis anterior un omor, în cazul în care pentru prima infracțiune de omor făptuitorul a fost reabilitat. Toate aspectele menționate anterior sunt valabile și în acest caz, opinia majoritară în doctrină și în practica judiciară fiind aceea că, în cazul în care făptuitorul a fost reabilitat, va fi condamnat pentru o infracțiune de omor săvârșită de către o persoană care a mai comis anterior o altă infracțiune de omor, dar nu se vor reține și dispozițiile legale privind recidiva.

Motivarea reținerii în acest caz a infracțiunii de omor calificat săvârșite de o persoană care a mai comis anterior un omor este aceea că se justifică sancționarea mai aspră a făptuitorului care are în antecedentă sa penală comiterea unei alte infracțiuni de omor, deoarece este mai periculos.

În cazul recidivei nu sunt însă întrunite condițiile legale prevăzute de dispozițiile art. 41 CP, potrivit cărora există recidivă atunci când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de un an și până la reabilitare sau împlinirea termenului de reabilitare,

condamnatul săvârșește din nou o infracțiune cu intenție. Având în vedere că în definiția legală a recidivei se reține condiția ca noua infracțiune să fie săvârșită înainte de reabilitare, în speță nu este îndeplinită această condiție.

Din acest motiv, răspunsul corect este cel de la litera B, iar răspunsurile de la literele A și C sunt greșite.

| 7. Răspuns: A (primire în profesie – avocat definitiv, martie 2019)

Speța ridică o problemă asemănătoare cu cele anterioare, respectiv posibilitatea reținerii variantei agravate a infracțiunii de omor calificat săvârșit de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune consumată de omor sau o tentativă la infracțiunea de omor, în cazul în care făptuitorul a fost reabilitat pentru prima infracțiune.

Această problemă a fost tranșată prin *Decizia nr. 17/2018* (M. Of. nr. 1000 din 27.11.2018), prin care ICCJ, Completul DCD pen., a statuat că, indiferent dacă făptuitorul a fost reabilitat ori s-a împlinit termenul de reabilitare pentru prima infracțiune de omor sau de tentativă de omor, se va reține varianta agravată a infracțiunii de omor calificat prevăzută de art. 189 alin. (1) lit. e) CP.

Pentru că sub imperiul Codului penal anterior au fost discuții dacă se reține această variantă agravată a omorului calificat și în cazul în care făptuitorul a comis anterior o tentativă la infracțiunea de omor, existând și unele opinii că poate fi reținută doar în cazul în care făptuitorul a săvârșit anterior un omor în formă consumată, legiuitorul noului Cod penal a tranșat această problemă, prevăzând în mod expres că se reține varianta omorului calificat și în cazul în care acesta a mai comis anterior o tentativă la infracțiunea de omor. Din aceste motive, răspunsul de la litera A este corect.

Problema distincției dintre varianta omorului calificat săvârșit de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune de omor sau o tentativă la infracțiunea de omor [art. 189 alin. (1) lit. e) CP] și varianta omorului calificat asupra a două sau mai multor persoane [art. 189 alin. (1) lit. f) CP] a suscitat discuții în doctrină și în practica judiciară. Au fost și unele opinii potrivit cărora infracțiunea de omor calificat săvârșit asupra a două sau mai multor persoane poate fi reținută doar dacă fapta ar fi comisă prin *aceeași acțiune sau inacțiune*. Opinia majoritară în doctrină și în practica judiciară a fost însă aceea că se poate reține această variantă a omorului calificat chiar dacă făptuitorul a comis cele două sau mai multe fapte de omor prin acțiuni diferite, dar săvârșite *în aceeași împrejurare*. Din acest motiv, pentru a se face distincția între omorul prevăzut la lit. e) și omorul prevăzut la lit. f), criteriul determinant este acela al *tregerii unei perioade de timp* între cele două infracțiuni. Dacă sunt săvârșite în aceeași împrejurare, se va reține omorul calificat săvârșit asupra a două sau mai multor persoane, altfel, se va reține varianta omorului calificat săvârșit de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune de omor, dacă a trecut un anumit interval de timp între ele.

Pentru omorul calificat de la art. 189 alin. (1) lit. e) CP nu este necesar ca făptuitorul să fi fost judecat ori condamnat definitiv pentru omorul comis anterior, prin urmare, cele două infracțiuni pot fi judecate concomitent.

Deosebirea fundamentală dintre cele două este aceea că, în cazul infracțiunii de omor calificat săvârșit de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune de omor, vom fi în prezența unei *pluralități de infracțiuni de omor* – primul fiind omor simplu (sau calificat, spre exemplu), iar cel de-al doilea omor calificat –, în timp ce, în cazul omorului calificat săvârșit asupra a două sau mai multor persoane, suntem în prezența unei *infracțiuni complexe*, care reunește în conținutul său două sau mai multe fapte de omor. Din aceste motive, răspunsul de la litera B este greșit.

Răspunsul de la litera C este greșit, deoarece vorbește despre o persoană care a mai comis anterior o infracțiune deucidere din culpă, caz în care nu este incidentă varianta agravată a omorului calificat, acesta fiind reținut doar în cazul în care făptuitorul a mai comis anterior o infracțiune *intenționată* de omor sau o tentativă de omor.

| 8. Răspuns: B (primire în profesie – avocat stagiar, 2017)

Așa cum am arătat anterior, practica judiciară și doctrina majoritară consideră că reținerea infracțiunii de omor calificat săvârșit de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune de omor sau o tentativă la infracțiunea de omor nu exclude reținerea concomitentă a dispozițiilor legale privind recidiva, în cazul în care nu a intervenit reabilitarea ori împlinirea termenului de reabilitare pentru pedeapsa aplicată pentru prima infracțiune de omor.

B. RĂSPUNSURI ȘI EXPLICAȚII

CAPITOLUL I. PARTEA GENERALĂ

Ș1. Principiile și limitele aplicării legii procesuale penale

| 1. Răspuns: A, B (*primire în profesie – avocat stagiar, aprilie 2022*)

Principiul separării funcțiilor judiciare în procesul penal presupune interdicția de a exercita o funcție judiciară de către aceeași persoană care anterior a exercitat, în cadrul aceluiași proces penal, o altă funcție judiciară. Legea prevede o singură excepție de la această regulă, respectiv cea în care judecătorul dispune, în procedura de cameră preliminară, începerea judecății.

Față de cele arătate, varianta de la litera A este corectă, iar varianta de la litera C este eronată.

Varianta de la litera B este corectă, întrucât judecătorul de cameră preliminară care s-a exprimat judiciar, în aceeași cauză, în procedura plângerii împotriva soluției de netrimitere în judecată devine incompatibil să facă parte din completul care judecă în primă instanță [art. 64 alin. (5) CPP].

| 2. Răspuns: C (*primire în profesie – avocat definitiv, aprilie 2022*)

Enunțul întrebării completat cu variantele de la literele A și B pune în evidență stări de inadecvare în care se găsește organul de jurisdicție derivate din principiul separării funcțiilor judiciare în procesul penal. Așadar, raportat la aceste variante de răspuns, judecătorul de drepturi și libertăți este incompatibil să asume funcția de verificare a trimiterii ori netrimiterii în judecată sau funcția de judecată. Nu este însă incompatibil, raportat la varianta de răspuns de la litera C, să soluționeze alte cereri în cursul urmăririi penale, întrucât în acest caz asumă aceeași funcție judiciară, de dispoziție asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei.

| 3. Răspuns: B (*primire în profesie – avocat stagiar, 2016*)

Potrivit art. 4 CPP, orice persoană este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale printr-o hotărâre penală definitivă. Dispoziția legală reprezintă o manifestare a principiului constituțional prevăzut la art. 23 alin. (11) din Constituție, conform căruia persoana este considerată nevinovată până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de *condamnare*. Prin hotărâre în merit prin care s-a stabilit vinovăția vom înțelege atât hotărârile de condamnare (cu executare în penitenciar ori cu suspendarea executării), de amânare a aplicării pedepsei ori de renunțare la aplicarea pedepsei, cât și hotărârile prin care s-a dispus luarea unei măsuri educative (în cazul infracțiunilor săvârșite în minorat).

Așa fiind, varianta de răspuns de la litera B este corectă.

Variantele de răspuns de la literele A și C sunt eronate, întrucât se referă la momente în procesul penal *anterioare* rămânerei definitive a hotărârii.

| 4. Răspuns: A (*admitere în magistratură, iunie 2019*)

Principiul *ne bis in idem* interzice urmărirea ori judecata persoanei pentru săvârșirea unei infracțiuni dacă față de aceeași persoană s-a pronunțat anterior o *hotărâre penală definitivă* cu privire la aceeași faptă, chiar și sub o altă încadrare juridică (art. 6 CPP). Nu va interesa care este instanța care a pronunțat prima hotărâre sau care este organul de urmărire penală care efectuează ulterior urmărirea penală ori instanța de judecată care a judecat sau pronunțat cea de-a doua hotărâre definitivă.

Față de definiția legală, constatăm că incidența principiului *ne bis in idem* va putea fi argumentată numai în cel de-al doilea proces, pendinte, prin invocarea cazului de împiedicare a punerii în mișcare ori a exercitării acțiunii penale prevăzut la art. 16 alin. (1) lit. i) CPP – există autoritate de lucru judecat – sau cu privire la hotărârea definitivă pronunțată ulterior, prin exercitarea contestației în anulare fundamentate pe cazul prevăzut la art. 426 lit. i) CPP – când împotriva unei persoane s-au pronunțat două hotărâri definitive pentru aceeași faptă.

Pentru toate acestea, răspunsul corect este cel de la litera A.

| 5. Răspuns: B, C (*primire în profesie – avocat definitiv, aprilie 2022*)

Potrivit art. 13 CPP, legea procesuală penală se aplică în procesul penal actelor efectuate și măsurilor dispuse, de la intrarea ei în vigoare și până în momentul ieșirii din vigoare (*tempus regit actum*), cu excepția situațiilor prevăzute în dispoziții tranzitorii. Așa fiind, este evident că ceea ce interesează în determinarea legii aplicabile nu este data săvârșirii infracțiunii, ci data efectuării actului ori dispunerii măsurilor în procesul penal. Așadar, varianta de la litera A este eronată, iar varianta de la litera B este corectă, întrucât raportarea trebuie realizată la legislația în vigoare la momentul efectuării actului. Varianta de la litera C este corectă, întrucât numai în cazul legii substanțiale se pune problema aplicării legii mai favorabile.

Mai mult, reținem că, inclusiv în ipoteza în care percheziția domiciliară ar fi fost realizată anterior, sub legea veche, în prezența unui singur martor asistent, sub legea nouă nulitatea acestui act nu poate fi invocată decât în condițiile actualului Cod de procedură penală [art. 4 alin. (2) din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesuale penale (M. Of. nr. 515 din 14.08.2013)]. Or, cum legea nu mai impune prezența a doi martori asistenți, efectuarea percheziției în prezența unui singur martor asistent este legală.

§2. Acțiunea penală și acțiunea civilă în procesul penal

| 6. Răspuns: B (*primire în profesie – avocat stagiar, 2015*)

Acțiunea penală poate fi definită drept *mijlocul procesual* prin care conflictul de drept penal născut prin săvârșirea unei infracțiuni este dedus spre soluționare organelor judiciare și prin care se realizează tragerea la răspundere penală a persoanei care a săvârșit infracțiunea (A. ZARAFIU, *Procedură penală. Partea generală. Partea specială*, ed. a 2-a, Ed. C.H. Beck, București, 2015, p. 77). Într-adevăr, potrivit dispozițiilor art. 14 alin. (1) CPP, obiectul acțiunii penale este tragerea la răspundere penală a persoanelor care au săvârșit infracțiuni. Prin „săvârșirea unei infracțiuni” se înțelege, potrivit art. 602 CPP raportat la art. 174 CP, săvârșirea oricăreia dintre faptele pe care legea le pedepsește ca infracțiune consumată sau ca tentativă, precum și participarea la comiterea acestora în calitate de coautor, instigator sau complice.

Potrivit dispozițiilor art. 14 alin. (2) și (3) CPP, acțiunea penală se pune în mișcare prin actul de inculpare prevăzut de lege și se exercită în tot cursul procesului penal, până la stingerea sau epuizarea ei printr-o soluție ori hotărâre definitivă.

De lege lata, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare exclusiv de către procuror, procurorul fiind în prezent depository acțiunii publice, astfel încât singura variantă corectă este cea de la litera B. Măsura va fi dispusă, de regulă, prin ordonanță, în cursul urmăririi penale (art. 309 CPP). Ca excepție, în cazul infracțiunilor de audiență și în conformitate cu dispozițiile art. 360 CPP, procurorul va putea pune în mișcare acțiunea penală din declarație orală (pentru opinia potrivit căreia procurorul, prin declarația orală, nu pune în mișcare acțiunea penală, ci doar își dezvăluie intențiile sale, a se vedea GH. MATEUȚ, *Tratat de procedură penală. Partea generală*, vol. II, Ed. C.H. Beck, București, 2012, p. 134). De menționat că, prin declarația pe care o face procurorul, acesta nu extinde acțiunea penală exercitată în dosarul pendinte, ci arată că înțelege ca în dosarul nou-format care are ca obiect infracțiunea de audiență reținută să i se atribuie făptuitorului calitatea de inculpat. Desigur, încheierea prin care s-a constatat infracțiunea de audiență și care cuprinde declarația orală a procurorului va fi trimisă unității de parchet competente, care nu este necesar să fie aceeași cu aceea din care face parte procurorul de ședință.

| 7. Răspuns: C (*primire în profesie – avocat definitiv, aprilie 2022*)

Varianta de la litera A este eronată, întrucât în procesul penal român numai procurorul are dreptul și obligația de a pune în mișcare acțiunea penală, în condițiile legii. Această măsură poate fi dispusă printr-o ordonanță sau, cu titlu de excepție, verbal în condițiile art. 360 CPP.

Varianta de la litera B este eronată, pentru că încetarea procesului penal nu reprezintă o soluție proprie fazei urmăririi penale. În cazul în care procurorul constată că acțiunea penală este lipsită de obiect, dispune clasarea cauzei, și nu soluția la care se referă varianta de răspuns.

Varianta de la litera C este corectă, întrucât extinderea acțiunii penale poate fi dispusă exclusiv în cursul urmăririi penale, niciodată în faza de judecată. Dacă se constată în cursul judecării, din

probele administrate în cauză, că la săvârșirea faptei au participat și alte persoane ori că persoanele trimise în judecată au săvârșit și alte fapte, procurorul de ședință are posibilitatea să se sesizeze din oficiu cu privire la aceste aspecte.

| 8. Răspuns: B (primire în profesie – avocat stagiar, 2016)

Varianta corectă de răspuns este cea de la litera B, așa cum am arătat anterior, explicații la care trimitem.

Reamintim cu această ocazie numai faptul că acțiunea penală este pusă în mișcare, *de lege lata*, strict de către procuror și numai prin ordonanță (ori declarație orală, în cazul infracțiunilor de audiență), *niciodată* de organele de jurisdicție (judecător de drepturi și libertăți, judecător de cameră preliminară ori instanța de judecată) sau de organele de cercetare penală.

| 9. Răspuns: B (primire în profesie – avocat definitiv, august 2019)

Așa cum am arătat anterior, punerea în mișcare a acțiunii penale poate fi dispusă numai de către procuror, și nu de organul de cercetare penală (care este tot organ de urmărire penală), de judecător sau de instanța de judecată. Măsura se comunică inculpatului de către organul de urmărire penală, care îl cheamă pentru a-l audia [art. 309 alin. (2) CPP]. De reținut este că ceea ce se comunică inculpatului nu este *ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale*, ci măsura în sine, faptul că i s-a atribuit calitatea de inculpat, calitate în care urmează să fie audiat de către organul de urmărire penală. Pentru aceste considerente, observăm că varianta de răspuns de la litera B este singura corectă.

| 10. Răspuns: A, B (primire în profesie – avocat stagiar, 2018)

Nu se va putea dispune punerea în mișcare a acțiunii penale ori, în cazul în care măsura a fost dispusă, nu se va putea exercita acțiunea penală în cazul în care a intervenit un transfer de proceduri cu un alt stat, în condițiile legii [art. 16 alin. (1) lit. j) CPP] sau a intervenit decesul ori radierea suspectului sau a inculpatului persoană fizică, respectiv persoană juridică. În aceste cazuri, în cursul urmăririi penale, procurorul va dispune soluția clasării, iar în timpul judecării, instanța va dispune încetarea procesului penal [art. 16 alin. (1) lit. f) teza finală CPP].

În cazul în care a intervenit o lege de grațiere colectivă, procesul penal va continua, iar dacă instanța va constata că fapta dedusă judecării există, este infracțiune și a fost săvârșită de inculpat cu vinovăția cerută de lege, ulterior pronunțării soluției condamnării, va constata, atunci când este cazul și în limitele și în condițiile legii de grațiere, că pedeapsa a fost grațiată.

Pentru aceste considerente, variantele de la literele A și B sunt corecte.

| 11. Răspuns: B (primire în profesie – avocat stagiar, septembrie 2022)

Analizând variantele de răspuns, putem observa că, prin raportare la dispozițiile art. 17 alin. (1) CPP, potrivit cărora în cursul urmăririi penale acțiunea penală se stinge prin clasare sau prin renunțare la urmărirea penală, varianta de la litera A nu este corectă, clasarea nefiind singura modalitate de stingere a acțiunii penale în faza urmăririi penale, alături de aceasta procurorul putând dispune renunțarea la urmărirea penală.

Totodată, analizând dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. j) CPP, observăm că printre cazurile limitativ reglementate care împiedică punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale regăsim și situația în care intervine un transfer de proceduri cu un alt stat, potrivit legii. Prin urmare, la o primă vedere, pare că și varianta de la litera C ar fi corectă. Cu toate acestea, nu trebuie să uităm că legiuitorul a prevăzut în alin. (2) al art. 16 CPP două situații de excepție în care, deși încetată, acțiunea penală poate fi ulterior repusă în mișcare, una dintre excepții fiind chiar cea care privește transferul de proceduri cu un alt stat. Evident că o asemenea punere ulterioară în mișcare a acțiunii penale trebuie să se realizeze în condițiile legii, spre exemplu, nu s-ar putea dispune o asemenea soluție dacă între timp a intervenit un alt caz de împiedicare a exercitării acțiunii penale, cum ar fi prescripția răspunderii penale, dar acest aspect nu este vizat de enunțul întrebării. Vom fi în prezența unei asemenea ipoteze de reluare a urmăririi penale în cazurile prevăzute la art. 129 alin. (2) din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală (republicată în M. Of. nr. 411 din 27.05.2019), de pildă, atunci când statul solicitat informează că revocă acceptarea cererii de transfer de proceduri penale.

În ceea ce privește varianta de răspuns de la litera B, prin raportare la dispozițiile art. 14 și art. 16 alin. (1) lit. f) CPP, constatăm că aceasta este corectă, decesul, respectiv radierea suspectului/incul-

patului persoană fizică/juridică lăsând acțiunea penală fără obiect, obiect care constă în tragerea la răspundere penală a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, persoane care, în ipoteza dată, nu mai există.

| 12. Răspuns: A, C (primire în profesie – avocat stagiar, 2014)

Cazurile de împiedicare a punerii în mișcare sau de exercitare a acțiunii penale, prevăzute la art. 16 CPP, pot fi împărțite în cazuri care lasă fără temei acțiunea penală [cazurile prevăzute la lit. a)-d)], respectiv cazuri care lasă fără obiect acțiunea penală [cazurile prevăzute la lit. e)-j)].

Atunci când acțiunea penală este fără temei, procurorul va dispune soluția clasării, iar instanța va pronunța achitarea. Atunci când acțiunea penală este lipsită de obiect, procurorul va dispune, de asemenea, soluția clasării, în timp ce instanța va pronunța încetarea procesului penal.

Pentru aceste motive, răspunsurile corecte sunt cele de la literele A și C.

| 13. Răspuns: B (primire în profesie – avocat stagiar, aprilie 2022)

Achitarea este soluția pe care instanța o pronunță atunci când constată că acțiunea penală este lipsită de temei, respectiv când constată un impediment al exercitării acțiunii penale dintre cele prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. a)-d) CPP.

Raportat la variantele de răspuns, se constată că numai cea de la litera B este corectă, legitima apărare încadrându-se în situațiile amintite.

| 14. Răspuns: A (primire în profesie – avocat definitiv, aprilie 2022)

Constatarea incidenței vreunui impediment la punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale impune organului judiciar pe rolul căruia se află pendent cauza să o rezolve printr-o soluție adecvată. Astfel, în cursul urmăririi penale, indiferent de natura impedimentului la care am făcut referire, procurorul va dispune clasarea cauzei. În cursul judecății, în primă instanță sau în apel, instanța de judecată va dispune soluția achitării, dacă constată că a intervenit unul dintre cazurile de împiedicare a punerii în mișcare sau de exercitare a acțiunii penale prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. a)-d) CPP, respectiv soluția încetării procesului penal, în prezența vreunui caz dintre cele prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e)-j) CPP.

Prin urmare, corectă este doar varianta de la litera A.

| 15. Răspuns: B (primire în profesie – avocat definitiv, 2016)

Cazul de împiedicare a punerii în mișcare ori a exercitării acțiunii penale prevăzut de art. 16 alin. (1) lit. f) CPP are în vedere decesul sau radierea *suspectului* ori a *inculpatului* persoană fizică sau, după caz, persoană juridică, și nu decesul persoanei vătămate.

Decesul persoanei vătămate nu va influența în vreun fel desfășurarea procesului penal, indiferent dacă a intervenit în termenul de formulare a plângerii prealabile sau după formularea acesteia. În latura civilă a procesului însă, decesul persoanei vătămate constituie parte civilă transferă dreptul de a exercita acțiunea civilă în favoarea succesorilor, dacă aceștia își exprimă opțiunea de a continua exercitarea acțiunii civile, în termen de cel mult două luni de la data decesului sau a reorganizării, desființării sau dizolvării [art. 24 alin. (1) CPP]. Evident, succesorii nu trebuie indicați de către vreo parte a procesului, cu atât mai puțin de către partea acuzată, cea direct vizată de acțiunea civilă, intervenția succesorilor în proces realizându-se din inițiativa acestora.

Pentru aceste motive, singurul răspuns corect este cel de la litera B.

| 16. Răspuns: B, C (primire în profesie – avocat definitiv, 2015)

Continuarea urmăririi penale *in personam* pentru infracțiunea de loviri sau alte violențe presupune ca persoana vătămată să formuleze plângere prealabilă, în termen de 3 luni din ziua în care a aflat despre săvârșirea faptei [art. 296 alin. (1) CPP]. Evident, în lipsa plângerii prealabile a persoanei vătămate, urmărirea penală începută *in rem* nu poate avansa în stadiul investigației *in personam*, soluția care se impune fiind clasarea cauzei de către procuror.

În cursul judecății, retragerea plângerii prealabile poate interveni până la pronunțarea unei hotărâri definitive, efectul substanțial în latura penală a cauzei fiind înlăturarea răspunderii penale a inculpatului [art. 158 alin. (1) și (2) CP], în latura civilă neproducând vreun astfel de efect. Din perspectivă procesuală, retragerea plângerii prealabile constituie caz de încetare a procesului penal